

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/82/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718206108
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8718206108.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej vo veci starostlivosti súdu o mal. deti B.: D., narodeného XX.XX.XXXX a M., narodenú XX.XX.XXXX bytom u matky, zastúpené v konaní opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov C.. U. B., narodeného XX.XX.XXXX, bytom V., K. X/B, zastúpeného AK Prachová & Partners, s.r.o., Miletičova 21, V. - Ružinov a C.. V. B., narodenej XX.XX.XXXX, bytom B., X. XXX, zastúpenej JUDr. Martou Dachovou, advokátkou so sídlom Poprad, Nám. sv. Egídia 41/95, v konaní začatom na návrh otca na udelenie súhlasu s očkovaním maloletých detí, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14P/291/2018 -108 zo dňa 12.11.2019, takto

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. V preskúmvanej veci sa začalo konanie o návrhu otca na udelenie súhlasu namiesto matky na vykonanie očkovania maloletých detí M. a D. proti bakteriálnej meningitíde. Otec návrh odôvodňoval tým, že s matkou sa nevedia dohodnúť o potrebe vykonania požadovaného očkovania a z tohto dôvodu tak žiada nahradenie jej súhlasu súdom.

2. Matka nesúhlasila s vykonaním očkovania, poukazuje na to, že ide o nepovinné očkovanie a práve daný druh očkovania nie je v záujme maloletých detí, pretože obe deti sa nevyskytujú v takých komunitách alebo nie je u nich zistená porucha imunity. Poukázala na to, že preferuje prirodzenú imunitu detí, ktoré sú základnou formou ochrany pred všetkými chorobami.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

1. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že „I. U d e ľ u j e súhlas otcovi namiesto matky na vykonanie očkovania maloletých detí M. B., nar. X.X.XXXX a D. B., nar. XX.X.XXXX proti bakteriálnej meningitíde, ktoré vykoná odborný lekár po zvážení všetkých okolností po posúdení celkového zdravotného stavu maloletých detí v rámci určenia jednoznačnej indikácie daného očkovania. II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 35 Zákona o rodine.

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že ide o podstatnú otázku a nastala nezhoda rodičov, keďže jeden z rodičov nesúhlasí s očkovaním maloletých detí. Súd si vyžiadal stanovisko Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré pod sp. zn. F bolo doručené súdu 02.09.2019 v ktorom sa uviedlo, že, Meningokokovú meningitídu vyvoláva baktéria, ktorá môže vyvolať aj iné závažné ochorenia, ktoré môžu viesť až k otrave krvi, pričom očkovanie nie je preventívnym opatrením len proti meningitíde, ale všetkých foriem invazívnych meningokokových ochorení. Zdrojom infekcie je nosič - človek, ktorý nie je chorý, ale má v nosohltane prítomné rôzne kmene, pričom prenos baktérií sa uskutočňuje vzdušnou cestou už pri bežnom rozhovore. Rozvoj ochorenia je mimoriadne rýchly a pri fatálnom priebehu od začiatku ochorenia z plného zdravia až do smrti pacienta môže uplynúť len 12 až 24 hodín a aj pri prežití vo veľa prípadoch zanechá táto infekcia ťažké devastačné invalidizujúce následky. Z daných dôvodov preto považovali očkovanie mal. D. a M. za správne rozhodnutie, maloleté deti bez vakcinácie sú v ohrození zdravia a života.

4. Vychádzajúc z uvedeného stanoviska súd dospel k záveru, že očkovaním sú chránené nielen tieto maloleté deti, ale aj širšia populácia, čo možno chápať už ako verejný záujem. Súd udelil súhlas namiesto matky, uložil, že očkovanie môže byť vykonané odborným lekárom po zvážení všetkých okolností a po posúdení celkového zdravotného stavu maloletých detí v rámci určenia jednoznačnej indikácie daného očkovania.

5. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrenia k odvolaniu

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie matka, navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrh otca zamietol. Žiada priznať náhradu trov celého konania vzhľadom na to, že sú tu dané okolnosti prípadu pre priznanie trov. V odvolaní ďalej uviedla, že nesúhlasí s rozhodnutím súdu, pretože súd odôvodňuje, že očkovanie týchto detí je v ich záujme. Vychádza zo záverov stanoviska Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré bolo v konaní súdom vyžiadané. Konštatuje, že vyjadrenie ministerstva korešponduje so skutočnosťou, že dané očkovanie je zaradené medzi nepovinné očkovania. Znamenalo by to, že súd udelil súhlas a je to tak formulované, ktorý by znamenal že by všetci občania mohli byť alebo mali byť pre daný prípad očkovaní. Nezodpovedá to však tomu, že celkové percento zaočkovania slovenskej populácie, je nepatrné percento. Ide o závažnú vec a považuje rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné. Matka si naštudovala množstvo informácií a je si vedomá aj prípadného nebezpečenstva, ktoré toto ochorenie pre jej deti znamená. Od roku 2014 je matka stále atakovaná zo strany otca a vníma to ako prostriedok otca, aby otec mohol zasiahnuť do života oboch detí a rozhodovať znova o ich a jej živote. Poukazuje na závery znaleckých posudkov, predovšetkým na znalecký posudok 1/2019 vypracovaný znalcom C.. U. V., ktorý bol vypracovaný v konaní o rozvod manželstva, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava I. sp.zn. 3P/235/2016, z ktorého vyplýva, že otec má narcistickú povahu. Zdôrazňuje, že matka má za to, aby si deti vybudovali prirodzenú imunitu. Jej opatrný postoj vyplýva z toho, že v podstate každé očkovanie spočíva v tom, že očkovacia látka obsahuje zložky, ktoré choroby majú vyvolať, pritom sa stáva, že dochádza k poškodeniu aj života a zdravia. Navrhuje rozsudok zrušiť a vrátiť súdu na nové rozhodnutie alebo zmeniť a súhlas otcovi neudeliť.

7. K podanému odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec s návrhom na potvrdenie rozsudku ako vecne správneho. Má za to, že rozsudok je dostatočne odôvodnený a vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu veci. Poukazuje na to, že sa otec o svoje maloleté deti stará najlepšie ako vie, vo všetkých oblastiach. Nesúhlasí so závermi matky, že konštatovanie súdu nekorešponduje celkové percento zaočkovania, pritom tieto dôvody a nepreukázala súdu, rovnako tak ani komunikácie otca s pediatričkou. Navrhujú tak potvrdiť ako vecne správne napadnuté rozhodnutie. Otec zdôraznil, že očkovanie nie je len preventívnym opatrením len proti meningitíde, ale všetkým formám invazívnych meningokokových ochorení, ako to vyplýva zo stanoviska Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré bolo súdu doručené. Matka neuviedla podľa neho žiadne relevantné skutočnosti.

8. Kolízny opatrovník podal nasledovné stanovisko. Navrhuje odvolaciemu súdu rozhodnúť o podanom odvolaní tak, že dané rozhodnutie ponecháva na rozhodnutie odvolacieho súdu. Poukazuje na to, že nejde o povinné očkovanie, ale len odporúčané očkovanie. V stanovisku . ktoré bolo predložené v konaní pred súdom prvej inštancie sa konštatuje, že deti vo veku 6-8 nie sú najohrozenejšou skupinou, ale očkovanie považuje za správne rozhodnutie. Uvedené očkovanie môže spôsobiť komplikáciu

zdravotného stavu, ale zároveň nezaočkovanie detí môže mať za následok tie isté dôsledky. Považuje za vhodné zohľadniť stanovisko odborného znalca v tomto prípade stanovisko Ministerstva zdravotníctva SR.

9. Matka podala písomné vyjadrenie k vyjadreniu otca, v ktorom predkladá príbalové stanoviská, predkladá stanoviská regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Dolnom Kubíne, v Banskej Bystrici. Námitky matky smerujú k tomu, že ide o nepovinné očkovanie o čom podľa jej názoru súd sformuloval svoj záver o udelení súhlasu tak, ako keby to malo znamenať, že všetci občania by mali byť pre tento prípad očkovani.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa, po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p.

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.) a vo vzťahu k odvolacím námitkám uvádza nasledovné.

12. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu otca na udelenie súhlasu na vykonanie očkovania maloletých detí proti bakteriálnej meningitíde vyhovel. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky možno uviesť, že súd správne vyhodnotil otázku neexistujúcej zhody pri podstatnej otázke dotýkajúcej sa výkonu rodičovských práv a povinností, a považoval vykonanie očkovania, ktoré nie je povinným očkovaním za podstatnú vec, súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností.

13. Odvolateľka namieta správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k zistenému skutočnému stavu veci a prijatému právnomu záveru.

14. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

15. Zásadne patrí obom rodičom právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa. Podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi. Ak ide o podstatnú vec, je potrebné zistiť názor druhého rodiča, či s prejavom zastupujúceho rodiča súhlasí. V danej veci došlo k nezhode medzi rodičmi o tom, čo je skutočným záujmom dieťaťa vo vzťahu k vykonaniu očkovania maloletých detí, ktoré nie je podľa právnej normy očkovaním povinným.

16. Očkovanie je riadené zákonom NR č. 355/2007 Z. z., o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, a vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení. Vyhláška rozdeľuje očkovanie na povinné pravidelné očkovanie osôb, ktoré dosiahli určený vek; povinné očkovanie osôb, ktoré sú vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz; povinné očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz; odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz; odporúčané očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz; očkovanie osôb cestujúcich do cudziny a z

cudziny; očkovanie osôb na vlastnú žiadosť a povinné mimoriadne očkovanie. V prípade odporúčaného očkovania ako je tomu v danej veci sa každý rodič dieťaťa rozhoduje sám na základe informácií a vedomostí o očkovaní.

17. Podľa § 12 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 585/2008 Z. z, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení na vlastnú žiadosť osoby alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu možno očkovať aj v iných prípadoch, ako sú uvedené v § 6 až 11. O vhodnosti takého očkovania rozhoduje lekár. Povinné očkovanie podľa § 5 ods. 1 písm. a) a c) nie je odsekom 1 dotknuté.

Podľa § 13 ods. 1, 2, 3 očkovanie osôb vykonáva lekár 9) na základe preskripčného obmedzenia alebo ním poverená sestra 11) po posúdení aktuálneho zdravotného stavu očkovanej osoby a po zhodnotení možných dočasných alebo trvalých kontraindikácií očkovania podľa písomnej informácie pre používateľa lieku a súhrnu charakteristických vlastností lieku. Lekár na lekárskom predpise vyznačí spôsob úhrady predpísanej očkovacej látky, ak ide o očkovanie podľa § 5 ods. 1 písm. c) a e) prečiarknutím políčka "hradí poisťovňa". Očkovanie vykoná lekár po poučení osoby o charaktere očkovania a po jej lekárskom vyšetrení; do zdravotnej dokumentácie vyznačí indikáciu alebo kontraindikáciu očkovania podľa § 5 ods. 3. Záznam o očkovaní v zdravotnej dokumentácii obsahuje dátum očkovania, názov a poradie dávky očkovacej látky, výrobcu, šaržu, dávku, spôsob aplikácie a meno lekára, ktorý očkovanie vykonal. Do zdravotnej dokumentácie sa zapíše aj dôvod, pre ktorý sa očkovanie neuskutočnilo a nežiaduce účinky, ak sa u očkovanej osoby vyskytli. Nežiaduce účinky oznamuje lekár Štátnemu ústavu pre kontrolu liečiv a regionálnemu úradu na tlačivách, ktoré sú uvedené v prílohe č. 4.

Podľa čl. 5 Dohovoru Rady Európy o ľudských právach a biomedicíne zverejnený ako Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 40/2000 Z. z., záväzný pre SR od 01.12.1999 (ďalej Dohovor): zásah v oblasti zdravia sa môže vykonať iba vtedy, ak osoba, ktorej sa to týka, bola informovaná a so zásahom vyjadrila súhlas. Pred zákrokom musí byť osoba primerane informovaná o jeho účele a povahe, ako aj o následkoch a rizikách zákroku.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru; zákrok na osobe, ktorá nie je spôsobilá vyjadriť súhlas, sa vykoná iba v prípade, ak ide o jej priamy prospech.

Podľa čl. 2 ods. 2 Dohovoru na maloletom, ktorý podľa zákona nie je spôsobilý vyjadriť súhlas so zákrokom, sa môže zákrok vykonať jedine so súhlasom jeho zástupcu, inštitúcie alebo osoby, či orgánu ustanoveného zákonom.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZoR“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. V každom konaní, ktoré sa dotýka starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem maloletého dieťaťa a je tomu tak aj v prejednávanej veci. Posúdenie toho, čo je v najlepšom záujme dieťaťa a čo nie je, vždy záleží najmä na rodičoch. Samozrejme, že je vhodné, aby každé rozhodnutie dotýkajúce sa maloletých detí urobili rodičia spoločne, nie cez ingerenciu verejnej moci. Zasahovanie štátu do práv a povinností rodičov je v odôvodnených prípadoch možné. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, si uvedomuje, že tento zásah je možný, iba, ak sú pre to dané významné dôvody, spočívajúce v

oprávnených potrebách dieťaťa. V danej veci je takýto zásah dôvodný, pretože rodičia sa nedohodli na otázke vykonania nepovinného očkovania.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie posúdil dostatočne záujem maloletých detí na vykonaní požadovaného očkovania a zhodnotil aj argumenty predstreté matkou, ktorými vyjadruje svoj nesúhlas. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie opiera o závery odborného stanoviska Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, sekcia zdravia (č.l. 71-72 súdneho spisu). Z daného stanoviska vyplýva odborné zhodnotenie ochorenia, proti ktorému majú byť obe maloleté deti zaočkované. Kedy vzniká dané ochorenie, čo je príčinou vzniku ochorenia, ktoré skupiny sú najviac vekovo ohrozené, kedy je to očkovanie vhodné. Generálny riaditeľ Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v sekcii zdravia odporučil vykonanie toho očkovania, považuje to za správne a navyše, je potrebné zdôrazniť, že maloleté deti sú bez vakcinácie v ohrození zdravia a života. Matka poukazuje na to, že doposiaľ na území Slovenskej republiky je nízke percento zaočkovaných detí na daný typ toho očkovania, tak je potrebné uviesť, že štatistické ktoré boli predložené nie je možné považovať za tak rozhodné skutočnosti, ktoré by vyvrátili dôvody o neexistujúcej potrebe maloleté deti zaočkovať. Je potrebné zdôrazniť, že otázky zdravotného stavu detí vyhodnotí lekár v čase, ak bude vykonávať očkovanie. Tieto závery sú spôsobilé pre prijatie záveru o potrebe daného očkovania a vyvrátenie tvrdení a argumentov matky, že je za vytvorenie prirodzenej imunity detí a tá by mala byť dostatočná.

20. <https://www.vzbb.sk/sk/tlacove_spravy/2018/ts1120.php>Nepovinné očkovanie zabezpečuje ochranu proti závažným ochoreniam. Je vždy na požiadanie rodiča. Súd nie je oprávnený skúmať následky, ktoré očkovanie maloletým deťom, podľa názoru matky, môže spôsobiť. Súd rozhodnutím nerozhoduje o očkovaní maloletých detí, ale iba o nahradení súhlasu matky. Podľa ust. § 13 ods. 1 vyhlášky č. 585/2008 Z. z., očkovanie osôb vykonáva lekár na základe preskripčného obmedzenia po posúdení aktuálneho zdravotného stavu očkovanej osoby a po zhodnotení možných dočasných alebo trvalých kontraindikácií očkovania podľa písomnej informácie pre používateľa lieku a súhrnu charakteristických vlastností lieku. Kontraindikáciu zisťuje teda očkujúci lekár. Na prípadnú kontraindikáciu môže upozorniť rodič, ak takýto doklad má od iného lekára. Teda až v ďalšej etape, pri realizácii očkovania lekár môže posúdiť, či očkovanie je vhodné alebo nie. Predpokladom tohto postupu však je, aby vôbec dieťa bolo privedené na takéto posúdenie. Rozhodne je dôležité, že ošetrojúci lekár rozhodne o vhodnosti očkovania pre dieťa individuálne.

21. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).